

Kostschool Baarle-Nassau (1965-1969)

Van 1965 tot 1969 heb ik in Baarle-Nassau op kostschool gezeten. Ik ben naar dit internaat doorverwezen vanuit het Seminarie Ijpelaar. Wanneer ik tóch priester wilde worden, kon ik altijd nog terugkomen zeiden ze. Over mijn kostschooltijd in Baarle-Nassau ben ik positief. Ik heb geleerd om als het moet, helemaal zelfstandig te zijn. Ik kan voor mezelf opkomen. Dat moest wel daar.

Eerste jaar

Mijn eerste herinnering aan het internaat is altijd dat ik zo'n ontzettende heimwee (vaart) heb gehad naar ons moeder. De langste periode dat ik daar was, was 7 weken achter elkaar. Het eerste wat ons moeder zei op zo'n bezoeksdag: 'Zo wat bende gij gegroeid'.

In het eerste jaar zaten we in de zaal beneden bij Broeder Antoon van Tuyl en Broeder Cornelis. We kregen ook tekenen van Br. Antoon en ik dacht ook Engels van Br. Cornelis. Een paar heren die op een leuke vaderlijke manier ons wisten te begeleiden. (Later heb ik Antoon van Tuyl nog opgezocht). Op de eerste schooldag stonden we op het plein bij de poort. Anderen vroegen waarom ik huilde, waarop broeder Antoon zei: "Hij mist zijn pony!" Haha, dat was een misser natuurlijk. Nog meer tranen.

Om negen uur 's avonds gingen wij verzamelen en naar bed. 's Op de slaapzaal lag ik rechts vooraan, met de bijbehorende kast. Ik hoor nog de krakende schoenen van de broeder die rondliep wanneer we stil moesten zijn. Stap...krrrr....stap...krrr. Ja ik wist precies waar hij was in de zaal. Wat niet mocht, maar waar ik wel goed in was: als niemand het zag rende je naar binnen, je sprong op het eerste bed en met iedere stap probeerde je helemaal achteraan te komen. Ik haalde het. Gauw de dekens goed trekken en net doen of er niets gebeurd was.

's Nachts, wanneer ik niet kon slapen van de vaart, stond ik in de wc ruimte te brullen. Jonge jonge wat een ellende was dat dan, terwijl ik geen pesterijen of dergelijke dingen meegemaakt heb. Ook niet van de misstanden op seksueel gebied, zoals later bleek op andere internaten. We zaten op school met externen in een gezellige klas. Ik kon aardig mee, dus dat was geen probleem. (Maar ik zag wel hoe die kinderen steeds naar huis gingen hoor.)

Wat ik me ook nog herinner, is het ziekenkamertje. Ik was ziek, grieperig denk ik en daarom moest ik een paar dagen naar dat ziekenkamertje toe, een verdieping lager. Broeder Ferdinand heeft mij daar verzorgd. Reken maar dat ik, ondanks de goede zorgen, als elf- of twaalfjarig manneke om ons moeder gebruld heb hoor. Overdag had ik, in de hoek van het kamertje, het trapje gevonden naar de slaapzaal. Gelukkig maar want schoon ondergoed was hard nodig. (Later ging ik met mijn vrouw en kinderen regelmatig het kostschool bezoeken. Dicht natuurlijk. Wel ben ik op een doordeweekse dag een keer binnen geweest via de bibliotheek.

Ik ben toen heel het gebouw doorgelopen en ja hoor, het ziekenkamertje was er nog. Nu een kantoor en de dames wisten niks van de vorige bestemming, dus ik aan het vertellen haha.)

In de eetzaal zaten we aan tafels met zijn zessen. Ik leerde daar hoe een appel gemakkelijk af te schillen. Ik weet nog dat ik daar bij Joop van Zijl, Antoon Schilperoord (of zoiets) en Ignatius Zaad zat. Zij vingden mij aardig op met mijn heimwee. Vrolijke mannen, ik ben ze nog dankbaar. Zij waren al derde en vierdejaars en wisten van het klappen van de zweep op kostschool. Later werd de eetzaal de refter van de broeders. De eetkamers waren kleiner dus de groep werd gescheiden. Daar had je beurt van afruimen etc.

Boven de kapel was de studiezaal. In mijn eerste jaar zaten we allemaal bij elkaar. Ik vooraan rechts, tweede rij. Ik was nogal een "vliegenvanger" en heb er nog een mooie tekening aan overgehouden. Een grote palm stond daar voorin voor mijn neus. Die heb ik blad voor blad nagetekend. Ik had tijd genoeg. Broeder Antoon kon met zijn vingers op zijn hand een hard geluid maken en gelukkig, dan was het tijd om te stoppen. Studiezaal was niet mijn favoriete ruimte. In andere jaren heb ik glas in lood nagetekend en zelfs mijn vrij dikke voorbuurman. Later zat ik naast de Broeder, ze hadden het in de gaten denk ik.

Broeder Leonardus (leraar Frans en directeur ULO) daar was ik echt bang van. Wat een nurk vond ik die meneer. Zogenaamd dansen op "je suis, tu est, il est, nous somme....etc" O wee als je zijn dansje niet kon afmaken. En Nederlands kregen we al die jaren van Broeder Arnold Bakx. Voor mij een geweldige vent. Bleek nog maar goed en wel in de 20 te zijn toen. Hij ging Beekman en Beekman voorlezen in stukken op het eind van de les. Ik zie hem nog zelf het hardste zitten lachen met zijn toen vrij dikke buik om de grappen in het boek. Haha. Duits van Meneer Verheyen (bijnaam Flipper).

In het eerste jaar dat ik daar was, liepen de broeders nog in toog en met een witte bef. Vooral op zondag. Gedurende het jaar niet meer. Meestal in donker pak.

Er zat op de eerste verdieping een hele oude broeder. Die overleed en is op het kerkhofje achter het voetbalveld begraven. Wij allemaal in zondagse kleren in de stoet. Een belevens hoor. We mochten 's avonds wel eens naar huis bellen. Ja voor mij fout he. Ik hoorde ons moeder en brullen geen gebrek. Ik kreeg post van thuis. Ik ben de jongste van 8 kinderen en iedereen schreef in die brief een stukje. Wat denk je....fout!! Brullen.

Broeder Felix was directeur van het internaat. We kregen een gesprek om over je toekomstverwachtingen te praten. Ik dacht altijd priester te worden, ik heette naar mijn Heerroom en onze Jan zou boer worden, want die heette naar mijn opa. (Wij hadden een boerderij in Etten-Leur) Nou die gedachte was het tweede jaar wel over. Het derde helemaal, er kwamen meisjes in de klas haha.

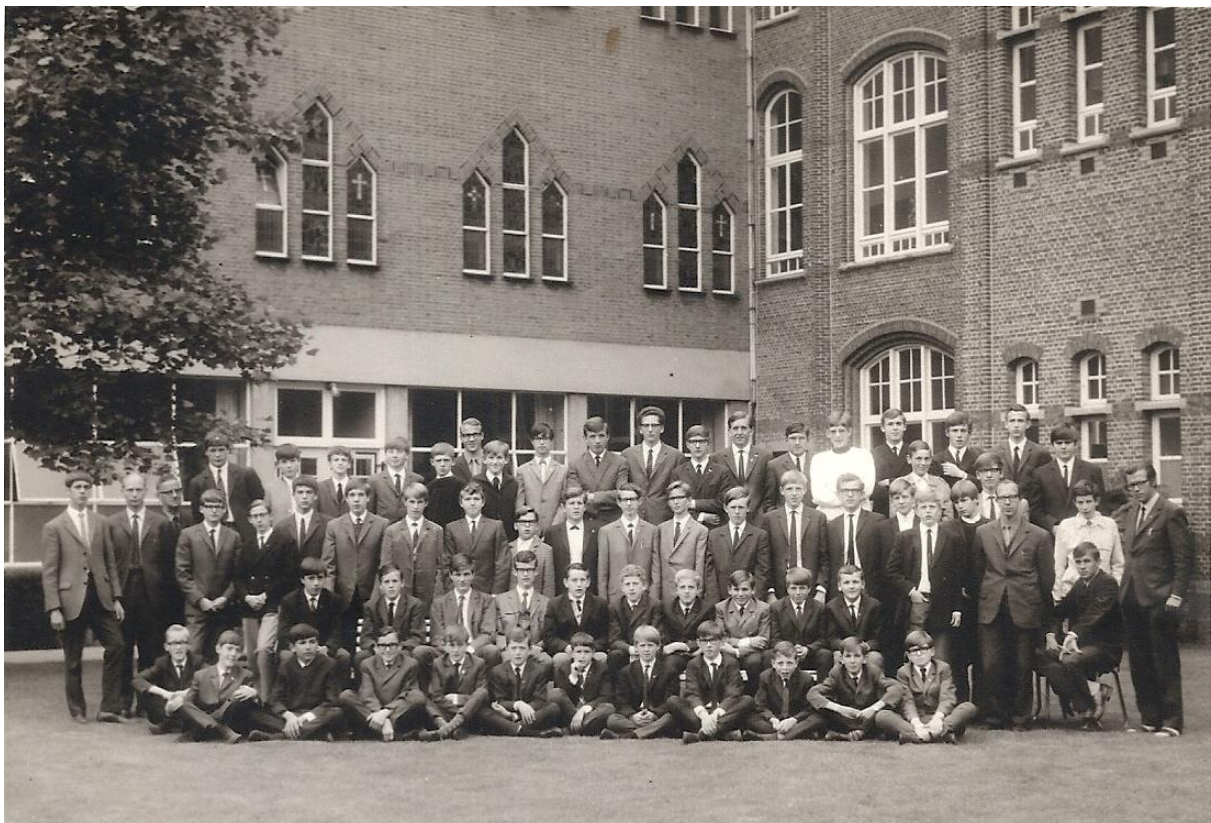
Boven, vlak voor de studiezaal had Broeder Petrus een ateliertje. Hij schilderde en was dacht ik ook koster en hij hielp Broeder Ferdinand in de bakkerij. Aan de andere kant van dat ateliertje zat Broeder Leonardus met een kantoor/kamer. Tegenover het internaat

woonde rector van Haast (of zoiets van een naam) en die woonde naast een mooi kasteeltje. Bleek een huis van plezier. Nou daar zijn genoeg grappen over verteld hoor.

Wat ik me ook nog uit het eerste jaar herinner, is dat we bij de paters gingen zwemmen. We deden dat in een natuurzwembad bij een klooster, net voorbij het Landgoed Schaluinen. Daar fietsten we dan naar toe op de vrije middag. Er was een natuurlijke bron. Je voelde daar erg koud water. Ik weet nog dat we een keer moesten wachten. De nonnen waren aan het zwemmen en moesten zich eerst omkleden. De duikplank mocht van lieverlee niet

meer gebruikt worden (té ondiep) en even later was alles dicht. Ratten!! In Baarle Nassau kwam een nieuw zwembad. Boshoven. Ik denk ik mijn tweede jaar en ik kreeg dan steeds een abonnement. Nou dat heb ik er wel uitgehaald.

Voor groepsfoto hierboven moesten we ons mooie zondagse kleren aan. Helemaal rechts Broeder Antoon. Derde op die rij is Broeder Cornelis. Bovenin Broeder Aloysius van Boxtel. Links Broeder Felix en daarnaast Broeder Aloysius (van het winkeltje met snoep en koek). Ik

zit middenvoor 6e van links). Naast mij mijn toenmalige maatje Jan van Kollenburg die vlak na kostschool is overleden. Verder zie ik mensen die ik herken door elkaar: Fons Boom, Jos van Etten, Guus Welten, Joost Evers, Peter de Laat, Joop van Zijl, Antoon Schilperoord, Ignatius Zaad, Jan Hermans, Koos de Swart, Cor Jongeneelen, Peter Galle, Cor Uppelschoten, Marcel vd Abeelen, Martin Vrijzen, Coen....., Jos Wouters, Wim van Zandvoort, Johan vd Zande, Hans van Geffen, Pieter Timmers, Jack Kleine, Kees Dekkers, Mario Coppens. Verder herken ik de gezichten, maar zo meteen niet alle namen.

Tweede jaar

Het tweede jaar ging ik naar de tweede zaal. De groteren. Ik kreeg een eigen slaapkamertje aan het eind van een lange gang helemaal boven in het gebouw. Na een lange vakantie thuis stond ik daar met ons moeder het bed op te dekken. Tranen natuurlijk. Ik was nog steeds niet eraan gewend hoor. Ons moeder zei: 'Schei nou eens uit met simmen, dan moet ik ook allemaal simmen'. Samen brullen natuurlijk. Afijn, ook het tweede jaar verliep goed in de klas. Wij zaten aan het eind van de schoolgang in het grote lokaal.

Foto rechts: Op het internaat zaten een ventje en zijn broer in een band. Die kwamen spelen in de aula. Dat was erg leuk. Wij dansen en hossen. Deze band kwam een paar jaar terug. Op de foto sta ik vooraan met het slingertje om mijn hoofd. Achterin zie je Broeder Felix.

Op de foto hiernaast zien we een voetbalwedstrijd tegen de broeders. Die bult links achterin is de schuilkelder (later werden daar appels bewaard) en links achterin is het kerkhofje te zien. In de goal staat Broeder Rafaël. Wij kregen geen les van hem op onze school, maar deze meneer gaf muziekles en hij deed iets in de parochiekerk in Baarle-Nassau.

Ik weet nog dat naast het voetbalveld een mooie boomgaard lag en, daarvoor, een reststant van een boerde-

rij. Onze fietsen stonden daar in de schuur. Daarbij was ook een grote volière. Bij deze volière heb ik dikwijls gestaan. Ik zag daar Broeder Dominicus, een kleine maar vinnige man. Ik zie hem nog staan met zijn overal aan en alpinopetje op. Broeder Gerardus was een hele rustige man met een overal en een leren jasje aan. Wanneer hij het gras maaide kregen we een soort soep met iets groens erin, wat op dat gras leek. We zeiden altijd dat dat het gras was haha.

Wat konden sommige medeleerlingen trouwens ontzettend klagen over het eten zeg. Ik at thuis altijd gewoon alles, dus daar ook. Geen problemen mee gehad. Ik kon goed eten en regelmatig mochten we in de gang proberen iets extra's te krijgen wanneer iets op was. Dan klopten we op het luikje en vulde Jan of de Broeder het schaalje weer. Dikwijls ook was het: 'Nee, alles is op!' Broeder Bonifatius deed zijn best, met zijn dikke buik (hoe zou het komen) en zijn eeuwige sigaar. Daar in de keuken was ook ene Jan. Geen broeder, maar ik denk iemand uit het dorp.

In het tweede jaar hoefden we voor de groepsfoto, zoals hierboven te zien is, voor de verandering niet eerst onze nette kleren aan te trekken. Helemaal rechts staat Broeder Felix en de derde van links is Broeder Antoon. Ik zit op de tweede rij (met lok haar voor mijn hoofd) en naast mij zit mijn maatje Jan van Kollenburg. (Voor de rest is hier natuurlijk sprake van veel van dezelfde namen als in de eerdere groepsfoto.)

Wij hadden vrij op dinsdag- donderdag- en zaterdagmiddag. Dan gingen we ook altijd sporten. Tussen de middag een sport gekozen, dan studie tot 14.30 uur. Dan sporten, vond ik

erg leuk. Ik was geen voetballer, dus alle andere sporten vond ik prima. Handbal, tennis, volley, ik meen ook hockey, et cetera...

Op zaterdagmiddag kwam regelmatig ons moeder mij halen in de auto. Lekker weer even naar huis. En dit geloof je niet... Maar op zondag moest ik weer terug natuurlijk en dan liep ik langs de varkens, de kalfjes, de koeien enzovoorts, om in gedachte 'houdoe' te zeggen. Hoe goed ik het ook had op kostschool, die heimwee hè.

In deze tijd waren mijn vader en moeder 25 jaar getrouwd. Groot feest. Broeder Aloysius (de oudere) verzorgde achterin het gebouw een winkeltje met snoep en koek en sigaretten. Samen hebben we een paar keer een doos met sigaretten ingepakt en over de post naar ons thuis gestuurd. Ja de sigaretten waren goedkoper in België hè. Over de chocola nog maar niet te spreken. Ik vond de "gevulde heren" altijd lekker. Kostte toen een kwartje haha.

In de zaal beneden hadden we een la voor ons zelf. Daarin bewaarde je kleine pruldingen en wat snoep etc. In deze zaal van de groteren was Broeder Aloysius van Boxtel de leider, samen met Broeder Paulus. De laatst genoemde was niet zoveel aanwezig, Broeder Aloysius wel. Kon ik het goed mee vinden. Ik denk dat hij gymleraar wilde worden, of al was. Op zondag wanneer ik niet naar huis ging gingen we in de gymzaal sporten. Hij leerde ons duikelen aan het rek. Daar deden we apenkooien met die grote klimpalen erbij. Ik zat zo bovenin. Zulke klimpalen heb ik nergens meer gezien. Ook veel balspelen.

In de winter werd het schoolplein onder water gezet en konden we schaatsen. Geweldig vond ik dat. In de aula was een toneel, waar ik ook in stukjes meespeelde. Onder dat toneel was een soort kelder en daar stond een skelter. Broeder Ferdinand was buiten ziekenbroeder en bakker ook de monteur van die skelter. En 's avonds mochten we af en toe om beurten een paar rondjes in die skelter rijden op het plein. Door een klein plat raam onder aan de grond werd de skelter naar buiten gereden. Verder naar achteren, na het toneel was de bakkerij. Broeder Ferdinand was namelijk ook de bakker zoals gezegd, en hij kreeg hulp van Broeder Petrus, dacht ik. Een keer stond er de bakkerswagen van de bakker uit het dorp. Oven kapot daar, dus Broeder Ferdinand moest bijspringen voor de bakker in het dorp.

Derde jaar

In het derde jaar ging er veel veranderen voor ons. Er kwamen meisjes in de klas erbij. We hadden, vond ik, een erg gezellige klas. We kregen Engels van Broeder Timmers. Helaas niet mijn vriend. We zaten in een noodlokaal, een stukje verderop in de tuin. Zeg maar voor de boerderij die ik eerder noemde. Helaas heb ik daar geen foto's meer van. Maar wél van de groep internen in deze tijd. Deze foto zie je hieronder.

Op deze foto zie je broeder Felix wel blinken met zijn kale kopie. Ik zit tweede vooraan van rechts. Wat zijn we gegroeid hè. Natuurlijk weer veel dezelfde namen als bovengenoemd. We zitten voor de vijver, maar dit is aan de achterkant. De voorkant is bij de pad naast het gebouw. Daar stond bijna iedere dag Broeder Johannes (dacht ik) de vissen brood te geven. Hij stampte dan een paar keer met zijn voeten op de grond en alle vissen kwamen dan naar hem toe. Dat kenden ze. Leuk vond ik dat. Ik heb nu een grote vijver bij mij thuis en wat denk je. Alle vissen komen naar mij toe al voordat ze eten krijgen, hoe zou dat komen? (Zelfs mijn kleinzoon kan het al haha.)

Ook was de boot in die vijver aangepast met een naam. Die boot lag vast aan een ketting en heette op een dag Willem Alexander, want die was toen geboren. In '68 werd Friso geboren en ik moest mijn zwembroek aandoen en de boot naar de kant halen. Toen kwam er Friso op te staan.

In dit jaar kregen we ook wel eens gymles van Meneer Vriens. Gelukkig maar af en toe, want ik weet nog dat we gingen sporten op het veld. Hij stelde iemand aan als scheidsrechter en iemand moest een stoel voor hem meenemen. Wij speelden een spel. Misschien voetbal of zo. Hij kwam even later met een paar appels uit de boomgaard en ging die opeten.

Een andere keer waren we in de gymzaal. Piet Puyenbroek moest naar voren komen. Hij deed iets wat niet mocht, denk ik. Ik zie Vriens nog zeggen: "Welke hand?" Piet wees er

een aan en met de andere hand sloeg hij hem recht in zijn gezicht. We waren allemaal boos op hem.

Later kregen we gym van Meneer Jansen. Die oude gymzaal was niet ingericht voor dames- en herenafdeling, maar dat werd toch gevonden door de jongens in het voorste deel te houden. Ik ben ook een keer naar het huis geweest van Meneer Jansen met twee andere jongens uit de groep. Hij vroeg wie kon spitten in de tuin. Ik vond dat wel leuk en we hebben een deel van zijn tuin omgespit. Ik zeg een deel, want die andere twee gaven er niet om. We kregen wel een zakcent hoor. Ik dacht dat Meneer Jansen ook mededirecteur was, samen met Broeder Arnold. Broeder Leonardus was gelukkig al vertrokken. Daar was ik bang van.

Frans kregen we van Meneer Trommelen. Niet mijn favoriete vak, maar zijn dochter zat bij ons in de klas. Ik denk Marije. Ik weet wel dat ik het voor haar erg moeilijk vond. Wiskunde kregen we van Broeder Casper. Op het plein liep een meisje met een grote muts op. Bleek dat ze kaal was van de, chemo. Daar ben ik erg van geschrokken en ik durf niet goed te zeggen hoe het afgelopen was.

Wat ik me ook nog herinner uit deze tijd is dat we een paar keer dropping hebben meegeemaakt. Ik weet om die reden ook hoe lang de Chaamseweg wel niet is. Deze liepen we helemaal terug naar Baarle-Nassau. Steeds aan de kant voor een auto. Zou niet meer kunnen denk ik. Gelukkig een fietspad nu.

Foto: Broeder Paulus en Kees Dekkers zijn aan het pingpongen. Ik ben toeschouwer en te zien net naast de schouder van de broeder. In deze ruimte was een parkietenkooi. Die mocht ik mee bijhouden. Die deur die je ziet boven het hoofd van de broeder is van het winkeltje.

In het derde jaar was ik, zoals op de foto te zien is, Zwarte Piet. Samen met o.a. Henk de Bruin en Fons Boom. Ik ben de middelste. Een gruwelijke ervaring. We stonden hier op een wagen en ik kreeg een grote ijsbal op mijn neus en heb er vreselijke koppijn aan over-

gehouden. Alex Voets was ook zwarte Piet en hij liep naar dat ventje toe en heeft hem 'bijgewerkt' zei hij later.

Foto: Hier hadden we een avondspel en moesten we iets van een Pyramide afspreken. Jan van Kollenburg (maatje) legt zijn hand op mijn schouder.

Rond deze tijd stond er in de gang een bak aquarium met salamanders. Ik mocht watervlooiën halen voor de beestjes in de vennen. Ik fietste langs het spoorlijntje naar de bossen en vennen. Daar was ook regelmatig ons bosspel. Broeder Antoon hield van dag tot dag een natuurboek bij. Vond ik geweldig!

In de tuin was een grote vijver in aanbouw en in een ander deel was al een wei met herten. (reeën). Een keer waren de herten uitgebroken. De hinde was al gauw gevangen,

maar de bok was weg. Wel waargenomen in de buurt. Wij allemaal mee. We moesten in een lang lint het mannetje mee proberen te sturen. Met zo'n 100 man is een lang lint hoor en ja daar kwam het mannetje aan.

Broeder Dominicus nam een duik en hij viel boven op het mannetje. Hebbes! Ik zei al dat het een vinnige man was.

Foto: ook hier weer een jaarlijks feest, maar met de meisjes van de klas erbij. Ik sta in het midden met mijn hand voor mijn mond.

Vierde jaar

In het vierde jaar zaten we weer met de klas in het grote gebouw. Ik zat bij de deur, want ik mocht iedere keer bellen als de les om was. Inmiddels bestond de vierde klas uit twee klassen. Had met wiskunde A en B te maken dacht ik. We hadden een spreekbeurt moeten voorbereiden. Ik vertelde over parkieten. Marcel de Bie vertelde als duivenmelker over zijn duiven. Interessant. Dan vertelt hij opeens over het bevruchten van de duiven. Broeder Arnold Bakx zat te schudden van het lachen. Wij niet minder.

Ik heb later mondeling examens gedaan in Tilburg en de schriftelijke schoolonderzoeken op onze school. Erg spannend allemaal. In dat laatste jaar ben ik nog met een paar anderen op

dansles geweest in het dorp. Op de foto hieronder ben ik de zesde van rechts in de derde rij. Deze foto was bij het afdansen.

Terugblik

Vier jaren lang op een internaat. Veel heimwee gehad. Na 19 jaar hadden we een reünie, Ik zei tegen mijn vrouw: “We gaan de slot zoeken die ik bij elkaar gehuild heb”. Ik was de volgende dag helemaal schor. Zoveel moeten vertellen. Ik wist dat allemaal nog en velen wisten blijkbaar helemaal niets van die tijd meer.

Wat een ervaring, ik heb mezelf moeten bewijzen. Voor mij is het goed geweest.

Wanneer we in Baarle-Nassau op bezoek gaan parkeren we op het schoolplein. Ik kijk altijd even rond en weet ook weer ...oja dit.....oja dat... Ik zie de raampjes boven en weet welke van mijn 3 kamers geweest zijn. Ook de slaapzaal, de studiezaal, de kapel. Mijn vrouw zegt wel eens : “Kom hoor, nou gaan we verder!”

Dit heb ik in één middag geschreven. Zit zo in mijn hoofd. Ik heb inmiddels zelf bijna 40 jaar voor de klas gestaan in de onderbouw van de Basisschool. (Kennedyschool in Fijnaart)

Piet Hendrixx
Fijnaart